

Rješenja za Školsko natjecanje iz astronomije 2024./2025.

5. razred osnovne škole

PITANJA

U sljedećim zadacima jedan je odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnog odgovora. (Svaki točan odgovor 2 boda.)

1. Zvijezde nastaju iz:

- a) crne rupe
- b) oblaka plina i prašine**
- c) kometa
- d) galaksije

2	
---	--

2. Znanstvenik koji promatra i istražuje svemir se zove

- a) astrolog
- b) gastroenterolog
- c) astrofizičar**
- d) astromehaničar

2	
---	--

3. Mliječna staza je:

- a) galaksija u kojoj živimo**
- b) susjedna galaksija
- c) staza između naše i nama susjedne galaksije
- d) prividna staza na nebu s puno kometa

2	
---	--

4. Koliko ima planeta u Sunčevom sustavu ?

- a) 9
- b) 7
- c) 8**
- d) 6

2	
---	--

5. Nebesko tijelo Pluton je:

- a) planet
- b) asteroid
- c) komet
- d) patuljasti planet**

2	
---	--

Nadopunite sljedeće rečenice. (Svaka točno nadopunjena rečenica nosi 2 boda.)

6. Kada se komet počne približavati Suncu, zbog povećanja temperature led i smrznute čestice u jezgri kometa počinju isparavati te stvaraju oblak plina oko kometa koji nazivamo **_koma_**.

2	
---	--

7. Zemlja se vrti oko svoje osi u smjeru od **_zapada_** prema **_istoku_**.

2	
---	--

8. Najbliža zvijezda Zemlji se zove **_Sunce_**.

2	
---	--

9. Prvi hrvatski umjetni satelit koji kruži oko Zemlje se zove **_CroCube_**.
Priznaju se svi odgovori neovisno o velikim i malim slovima.

2	
---	--

10. Kada je ljeto u Australiji, Zemlja je tada u svojoj orbiti **_najbliža_** Suncu.

2	
---	--

ZADATCI

1. Na slici je prikazan Sunčev sustav. Imenujte objekte obilježene brojevima 1., 2., 3., 4., 5. i 6.

1. _Sunce_

2. _Mars_

3. _Saturn_

4. _Merkur_

5. _Neptun_

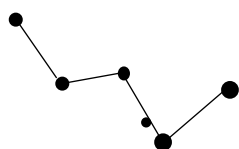
6. _Venera_

Svaki točni odgovor nosi 2 boda, tj. ukupno 12 bodova.

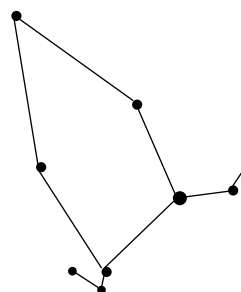
12	
----	--

2. a) Zvijezda koja se iz Hrvatske vide iznad horizonta tijekom svih četiriju godišnjih doba zovemo cirkumpolarna zvijezda. (2 boda)

b) Ispod slike zvijezda napišite ime tog zvijezda.

Kasiopeja (2 boda)

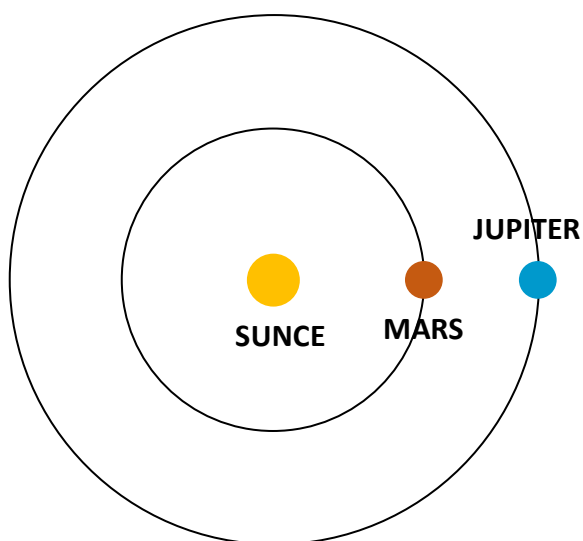

Cefej (2 boda)

6	
---	--

3. Srednja udaljenost Marsa od Sunca je 227 939 000 km, a srednja udaljenost Jupitera od Sunca je 778 479 000 km. Izračunajte udaljenost planeta Marsa od Jupitera prema položajima nebeskih tijela prikazanih na slici. Izračunatu udaljenost zaokružite na stotisućice i napišite grešku zaokruživanja.

6	
---	--

$$d_{MS}=227\,939\,000\text{ km}$$

$$d_{JS}=778\,479\,000\text{ km}$$

$$d_{MJ}=d_{JS}-d_{MS}\quad (2\text{ bod})$$

$$d_{MJ}=778\,479\,000\text{ km} - 227\,939\,000\text{ km}$$

$$d_{MJ}=550\,540\,000\text{ km}\quad (2\text{ bod})$$

$$d_{MJ}\approx 550\,500\,000\text{ km}\quad (1\text{ bod})$$

$$\text{greška: } 40\,000\text{ km}\quad (1\text{ bod})$$

Priznaju se samo i isključivo navedene vrijednosti.

4. Za vrijeme kruženja Zemlje oko Sunca izmjerene su tri redom navedene udaljenosti između Zemlje i Sunca: 152 097 597 km, 150 234 193 km i 147 098 450 km.

a) Izračunajte srednju udaljenost Zemlje od Sunca.

$$\text{srednja udaljenost} = (152\,097\,597\text{ km} + 150\,234\,193\text{ km} + 147\,098\,450\text{ km}):3\quad (2\text{ boda})$$

$$\text{srednja udaljenost} = (449\,430\,240\text{ km}):3$$

$$\text{srednja udaljenost} = 149\,810\,080\text{ km}\quad (1\text{ bod})$$

b) Jedna od navedenih vrijednosti odgovara udaljenosti između Sunca i Zemlje kada je Zemlja u perihelu. Navedite koja je to udaljenost te za koliko se ona razlikuje od srednje udaljenosti.

$$\text{perihel} = 147\,098\,450\text{ km}\quad (1\text{ bod})$$

$$\text{razlika} = \text{srednja udaljenost} - \text{perihel}$$

$$\text{razlika} = 149\,810\,080\text{ km} - 147\,098\,450\text{ km}\quad (1\text{ bod})$$

$$\text{razlika} = 2\,711\,630\text{ km}\quad (1\text{ bod})$$

Priznaju se samo i isključivo navedene vrijednosti.

6	
---	--